

ΣΥΖΠ01858363

Kontroly a revize prováděné orgány státní správy na ministerstvu,
veřejný ochránce práv / V / 5

Vaše č. j.: KVOP-31193/2017

Naše č. j.: UT-28105/2017

Počet listů: 4

Vyjádření Správy uprchlických zařízení MV ke Zprávě z neohlášené systematické návštěvy VOP v PřS Praha-Ruzyně

Vážená paní veřejná ochránkyně práv,

zasílám Vám vyjádření k Vaší Zprávě z návštěvy Příjímacího střediska Praha-Ruzyně (dále jen „PřS Praha-Ruzyně“), kterou vykonaly zaměstnankyně Kanceláře veřejného ochránce práv dne 29. srpna 2017.

Na úvod si dovoluji uvést, že jsem velmi rád, jak pozitivně hodnotíte změny, které Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra (dále jen „SUZ MV“) v PřS Praha-Ruzyně provádí a dále, že vnímáte přátelský a proklientský přístup našich zaměstnanců ke klientům. Tento přístup je výsledkem dlouholeté práce mých kolegů a důslednou snahou o vybudování nezbytných standardů v rámci naší činnosti. Tímto Vám, vážená paní ombudsmanko, za toto hodnocení děkuji.

Ke konkrétním doporučením zmíněným ve Zprávě ve vztahu k SUZ MV uvádíme následující vyjádření:

Kapitola 4. Personální otázky

Opatření 7): zajistit, aby všichni zaměstnanci Příjímacího střediska pravidelně vyškolení v oblasti rozpoznávání příznaků posttraumatických poruch, určování zranitelnosti a práce se zranitelnými klienty a v oblasti vztahů s obětmi obchodování s lidmi (průběžně).

SUZ MV je organizací s rozličnou škálou pracovních pozic, ať už jde o sociální pracovníky, ekonomy, údržbáře, organizační pracovníky a další. Sociální pracovníci, jakožto zaměstnanci specializovaní na práci s klienty, se pravidelně účastní školení zvyšujících jejich kvalifikaci právě ve výše zmíněných oblastech. Dle mého názoru tudíž není potřeba v nich proškolenat veškeré zaměstnance PřS Praha-Ruzyně. Všichni ostatní zaměstnanci totiž prochází školeními a pravidelnými poradami, kde jim je vštěpován standard práce s klienty, i přesto, že neabsolvují vybrané kurzy týkající se určování zranitelnosti, rozpoznávání příznaků

posttraumatických stresových poruch apod. V této věci také odkazuji na dokument týkající se vzdělávání zaměstnanců SUZ MV včetně seznamu veškerých hromadných vzdělávacích akcí pro rok 2016 a 2017, jichž se sociální pracovníci účastní, a který byl Kanceláři veřejného ochránce zaslán dne 15. 9. 2017. Z nich bych vyzdvihl zejména ve Zprávě zmiňovaný kurz určování zranitelnosti a práce se zranitelnými klienty, uspořádaný UNHCR, jenž byl velmi kvalitní a přínosný. Daná témata jsou také zahrnuta v plánu vzdělávání sociálních pracovníků pro příští rok.

Závěr: Domnívám se, že předloženému opatření jsme již dostáli, s tím, že SUZ MV má specializované zaměstnance v oblasti sociální práce, kteří se v daných oblastech průběžně vzdělávají, a tudíž není třeba školit veškeré pracovníky.

Kapitola 5. Materiální podmínky

Opatření 8): vybavit všechny pokoje nočními stolky nebo poličkami u postelí pro odkládání drobných osobních věcí klientů (do 6 měsíců).

Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, v platném znění, povinnost vybavit pokoje v přijímacím středisku Vámi požadovanými nočními stolky nebo poličkami u postelí neukládá. Každý klient má k dispozici uzamykatelnou skříňku a skříňku se šuplíky (viz obrázky č. 1 a č. 2). V případě individuální potřeby může vznést požadavek na zakoupení např. závěsné poličky na postel, kam je možné drobné osobní věci uložit. Nicméně, personál PŘS Praha-Ruzyně zatím nezaznamenal jediný požadavek na opatření daného vybavení a ani z dlouhodobého chodu zařízení taková potřeba nevyplývá.

Závěr: Vzhledem k výše uvedenému se SUZ MV rozhodla doporučenému opatření nevyhovět. Pro zpřesnění zde nicméně opakuji, že v případě jednotlivé potřeby se taková závěsná polička pro klienta zakoupí.

Obrázek č. 1: Postel a uzamykatelné skříňky

Obrázek č. 2: Skříňka se šuplíky

Bod 5.5 – Žádost na vedení Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra o sdělení, jakým směrem se posunuly úvahy o případném přemístění přijímacího střediska z terminálu mezinárodního letiště jinam.

Jak se ve Zprávě správně uvádí, děti v PřS Praha-Ruzyně pobývají pouze nezbytně dlouho dobu, bezprostředně poté dochází k jejich přesunu, nejčastěji do Přijímacího střediska Zastávka. Tudíž se nedomnívám, že by, i přes hluk z letiště, krátkodobý pobyt dětí v zařízení mohl ohrozit jejich práva a porušit čl. 3 EÚLP.

Přijímací středisko umístěné na mezinárodním letišti Praha-Ruzyně, které za rok na vnějších letech odbaví alespoň 1 mil. cestujících, bylo zakotveno do zákona č. 191/2016 Sb., o ochraně státních hranic, s účinností od 1. srpna 2016. Ten derogoval předchozí zákon vztahující se k ochraně státních hranic, který se o zřízení přijímacího střediska taktéž zmiňoval. Úvahy o případném přemístění přijímacího střediska z terminálu mezinárodního letiště jinam se tedy nikam neposunuly, neboť není v kompetenci SUZ MV daný zákon změnit, na rozdíl od zákonodárce.

Opatření 9): vydávat klientům kapesné mimo pravidelný termín výplaty také na žádost již poté, co jim na kapesné vznikne nárok (bezodkladně).

Podle ustanovení § 3 písm. a) vyhlášky č. 376/2005 Sb., kterou se stanoví výše úhrady za stravu a ubytování poskytnuté v azylovém zařízení, výše kapesného a termíny jeho výplaty, v platném znění, je žadateli o udělení mezinárodní ochrany kapesné vypláceno v řádném termínu, kterým je středa. Dále se kapesné vyplácí v termínu mimořádném, např. v případě odchodu žadatele o udělení mezinárodní ochrany do místa hlášeného pobytu mimo azylové zařízení. SUZ MV tedy bohužel není oprávněna klientům vydávat kapesné mimo pravidelný termín výplaty na žádost, pokud se tedy nejedná o některý z důvodů, pro něž se vydává kapesné mimořádně. Případnou změnu vyhlášky, jež je pro výplatu kapesného určující, je tedy potřeba iniciovat u příslušných orgánů.

Závěr: Vzhledem k tomu, že vyplácení kapesného klientům v pravidelném termínu je přímo upraveno vyhláškou č. 376/2006 Sb., v platném znění, může SUZ MV navrženému opatření vyhovět s ohledem na povinnost tuto vyhlášku dodržovat.

Bod 5.7 – Žádost o vyjádření vedení PřS Praha-Ruzyně, jakým způsobem zajistilo volnočasové využití a náplň denního programu klientovi jménem [redacted], který strávil v roce 2016 v zařízení 123 dnů.

Vedení PřS Praha-Ruzyně k dotazu uvádí, že již během sociálního pohovoru, krátce po jeho příchodu do zařízení, byly panu [redacted] při seznámení s chodem a ubytovacím řádem přijímacího střediska nabídnuty různé volnočasové činnosti. Klient během pohovoru neuvedl žádné specifické potřeby.

Pro ilustraci zde uvádím nabízené volnočasové aktivity:

Sportovní aktivity:

- Stolní tenis, florbal, fotbal, stolní fotbálek
- Posilování a strečinkové cviky ve fitness místnosti (vybavená posilovacími stroji, činkami, běžeckým trenažérem)

Umělecké aktivity:

- Tkalcovský stav
- Pletení košíků z pedigu
- Tvoření z korálků a FIMO hmoty
- Kreslení, malování

Kulturně-společenské aktivity:

- Čtení knih v arabském jazyce (k zapůjčení)
- Playstation 3 (např. turnaje ve hře FIFA fotbal)
- Společenské hry (Dixit), stolní hry (backgammon, šachy, karty)
- Promítání filmů, zvláště v AJ z DVD přehrávače přes dataprojektor na plátno
- Sledování TV

PC s internetovým připojením

- Asistence při zřizování Skype profilu, Facebooku, založení e-mailového účtu
- Sledování videí a poslouchání hudby přes YouTube

Pan [REDACTED] svůj volný čas trávil většinou na internetu, volal svým známým přes Skype, sledoval zprávy. Díky tomu, že jeden pracovník stálé služby mluví plynně arabsky, tak s ním často hovořil. V následujících týdnech začal klient nepravidelně chodit do posilovny. Byly mu názorně ukázány základní sady cviků, měl možnost se také obrátit na pracovníky [REDACTED] pomohli. Na konci svého pobytu se snažil pomáhat drobnými pracemi ve své [REDACTED] že ve svém pokoji vymaluje některá zašlá místa. Za aktivní přístup dostal zvláštní [REDACTED] Většinu volného času poté trávil společně se žadatelkou ze Sýrie. Po dobu [REDACTED] avil [REDACTED] Ruzyně se choval bezproblémově, vycházel dobře jak s ostatními klienty [REDACTED] tak i se žadatelkou [REDACTED] střediska.

Kapitola 6. Zranitelné osoby

Opatření 10): zneprůhlednit dveře u sprchových koutů v chráněné zóně (do 1 měsíce).

Doporučené opatření bylo provedeno pomocí aplikace neprůhledné fólie, jak dokládá přiložená fotografie.

Závěr: SUZ MV se rozhodla opatření vyhovět a zrealizovat je (viz obrázek č. 3.)

Obrázek č. 3: Fólie ve sprchách

Kapitola 7. Kontakt s vnějším světem

Opatření 11): vyvěsit informace o postupu při podávání žádostí o n v t vy na nástěnce, aby byly klientům vždy k dispozici (do 1 měsíce).

Po příchodu do PŘS Praha-Ruzyně je klient seznámen s veškerým chodem ve středisku, a to včetně pravidel ohledně návštěv. Podrobné informace jsou dále k nalezení v ustanovení čl. 13 Ubytovacím řádu, který je klientům předán a vždy vyvěšen na viditelně označených

nástěnkách, jak dokládá přiložená fotografie (viz obrázek č. 4). V případě přímého dotazu ohledně návštěv mohou sociální pracovníci poskytnout další informace.

Závěr: Současné poskytování informací o návštěvách kombinací ústního předání a písemné srozumitelné verze považuje SUZ MV, stejně jako samotná Zpráva v bodě 5.1., za dostatečné. Proto se SUZ MV rozhodla Vašemu požadavku nevyhovět.

Obrázek č. 4: Ukázka vyvěšení informací

RSA/2048 bits

Žádost o vyjádření, zda a s jakým výsledkem se pokoušela se správou letiště hovořit o výjimce návštěv dětí pro Příjímací středisko Praha-Ruzyně.

V této souvislosti sděluji, že ve dnech 9. a 10. listopadu 2017 došlo mezi vedením PřS Praha-Ruzyně a ředitelem Strategie a správy bezpečnosti Letiště Václava Havla Praha (dále jen „Letiště“)

panem Ing. Zdeňkem Truhlářem k jednání v dané věci. SUZ MV nicméně není kompetentní se vyjadřovat za Letiště. Další informace budou pravděpodobně součástí vyjádření z jejich strany.

Bod 7.3 Telefonování

Tento bod úzce souvisí s navrhovaným Opatřením 9) ohledně vydávání kapesného mimo pravidelný termín výplaty na žádost. Jak již bylo výše řečeno, současná právní úprava neumožňuje vydávání kapesného na žádost mimo řádné či mimořádné výplatní termíny. Avšak, v případě individuální potřeby, kdy klient nemá peníze na zaplacení telefonního hovoru nebo na zakoupení předplacené karty, je SUZ MV ochotna klientovi předplacenou telefonní kartu pořídit. V takových případech bude SUZ MV postupovat na základě individuálního posouzení klientovy situace.

S pozdravem

.....
Mgr. et Mgr. Pavel Bacík
ředitel

